Torrance Yarat?c? Dü?ünce Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Torrance Yarat?c? Dü?ünce Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31749

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Torrance Yarat?c? Dü?ünce Testi (TYDT), E. Paul Torrance taraf?ndan geli?tirilen ve dünya çap?nda kabul görmü? bir psikometrik arac?n Türkiye uyarlamas?d?r. TYDT, bireylerin **yarat?c?l?k** potansiyelini, özellikle de **?raksak dü?ünme** becerilerini ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Bu uyarlama çal??mas?, testin Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu sa?lamak, ayn? zamanda geçerlik ve güvenirlik standartlar?n? kar??lamak üzere Esra Aslan taraf?ndan 2001 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir.

Uyarlaman?n temel amac?, ak?c?l?k, esneklik, özgünlük ve detayland?rma gibi yarat?c? dü?üncenin temel boyutlar?n? Türkçe konu?an popülasyonlarda güvenilir bir ?ekilde de?erlendirebilmektir. Yap?lan psikometrik çal??malar, testin kriter ve yap? geçerli?i ile iç tutarl?l?k güvenilirli?ini destekleyen çe?itli istatistiksel teknikleri kapsamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yarat?c?l?k, Iraksak Dü?ünme, Torrance Testi, Türk Uyarlamas?, Psikometrik Özellikler, Esra Aslan, Ak?c?l?k, Özgünlük, **Cronbach Alfa**.

Yazarlar

Esra Aslan (Uyarlayan); E. Paul Torrance (Orijinal Geli?tirici).

Amaç

Torrance Yarat?c? Dü?ünce Testi'nin temel amac?, bireylerin bili?sel süreçlerindeki yarat?c?l?k potansiyelini, özellikle de problem çözme ve yeni fikirler üretme yetene?i olan **?raksak dü?ünme** becerilerini standart bir ?ekilde de?erlendirmektir. Test, yarat?c?l???n dört ana bile?enini (ak?c?l?k, esneklik, özgünlük ve detayland?rma) nicel puanlar üzerinden ölçmeyi hedefler.

Türkçe versiyonun (TYDT) amac? ise, orijinal testin kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türkiye'deki e?itim ve psikoloji alanlar?nda yarat?c?l?k ara?t?rmalar?na ve yetenek tespitine katk?da bulunmakt?r. Bu sayede, Türkiye'deki bireylerin yarat?c? potansiyelleri uluslararas? standartlara uygun yöntemlerle belirlenebilmektedir.

Yap?

TYDT, temel olarak **yarat?c?l?k** yap?s?n?n ana bile?eni olan **?raksak dü?ünme** yetene?ini ölçmektedir. Iraksak dü?ünme, bir soruna birden fazla ve benzersiz çözümler üretebilme kapasitesi olarak tan?mlan?r. Test, bu yap?y? dört temel skor üzerinden de?erlendirir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ak?c?l?k (Fluency): Belirli bir süre içinde üretilen fikirlerin veya cevaplar?n toplam say?s?.
Esneklik (Flexibility): Üretilen fikirlerin ait oldu?u kategori veya türlerin çe?itlili?i.
Özgünlük (Originality): Üretilen fikirlerin istatistiksel olarak nadir veya benzersiz olma derecesi.
Detayland?rma (Elaboration): Fikirlerin veya cevaplar?n karma??kl???, zenginli?i ve eklenen detaylar?n miktar?.

Geçerlik

Torrance Yarat?c? Dü?ünce Testi'nin Türkçe uyarlamas?n?n geçerlik çal??malar?, hem kriter geçerli?i hem de yap? geçerli?i ba?l?klar? alt?nda kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. Kriter geçerli?i kapsam?nda, TYDT puanlar? yarat?c?l?kla ili?kili oldu?u varsay?lan di?er standart psikolojik testlerle kar??la?t?r?lm??t?r.

Bu kar??la?t?rmalar aras?nda **S?fat Listesi**, zekâ? ölçen **Wechsler Yeti?kinler Formu (WAIS)** ve genel yetenek testi olan **Wonderlic Personel Testi** yer alm??t?r (Savran, 1993; Wechsler, 1995; Savran ve di?., 1996; Öner, 1994). Ayr?ca, yarat?c?l?k gerektiren ve gerektirmeyen i? kollar?nda (sat?? elemanlar?) çal??an gruplar?n yarat?c?l?k puanlar? aras?ndaki farkl?l?klar incelenerek testin ay?rt edici gücü test edilmi?tir.

Yap? geçerli?ini test etmek amac?yla ise, madde analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu teknikler aras?nda **madde dahil** (item total), **madde hariç** (item remainder) korelasyonlar? ve **madde ay?rdedicili?i** analizleri ile veri toplanm??t?r (Thorndike, 1954). Bu analizler, test maddelerinin ölçülmek istenen **yap?** ile ne derece tutarl? oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

TYDT'nin güvenirlik çal??malar?, özellikle **iç tutarl?l?k** metoduna odaklan?larak gerçekle?tirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k, testin farkl? maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik analizlerinde çe?itli istatistiksel teknikler kullan?larak **korelasyon katsay?lar?** elde edilmi?tir. Kullan?lan ba?l?ca teknikler ?unlard?r:

Guttmann metodu.
Cronbach Alfa katsay?s? (ölçek maddeleri aras?ndaki ortalama korelasyonun ölçüsü).
Spearman Brown düzeltme formülü.

Bu analizler, TYDT Türkçe versiyonunun yüksek derecede iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve dolay?s?yla yarat?c?l?k puanlar?n?n zaman içinde güvenilir ölçümler sundu?unu göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Kaynak içerikte spesifik bir aç?mlay?c? ya da do?rulay?c? faktör analizi sonucuna yer verilmemi?tir. Ancak, yap? geçerli?i kapsam?nda uygulanan madde dahil, madde hariç ve madde ay?rdedicili?i gibi teknikler (Thorndike, 1954), ölçe?in yarat?c?l???n temel boyutlar?na (ak?c?l?k, esneklik, özgünlük) ayr?l?p ayr?lmad???n? inceleyen bir faktör yap?s? ara?t?rmas?n?n öncü ad?mlar?d?r. Orijinal Torrance Yarat?c? Dü?ünce Testi (TTCT), genellikle Sözel ve Figürel formlar olmak üzere iki ana faktöre ayr?l?r ve her faktör kendi içinde yarat?c?l???n dört temel bile?enini ölçer. Türkçe uyarlamas?n?n da bu çok boyutlu yap?y? korudu?u varsay?lmaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Orijinal TTCT genellikle Sözel ve Figürel (?ekilsel) olmak üzere iki ana formata sahiptir. Türkçe uyarlamas?n?n da bu formatlar? temel ald??? varsay?lmaktad?r.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon. (Ancak, geçerlik çal??malar?nda **Wonderlic Personel Testi** ve WAIS kullan?lmas?, yeti?kin ve çal??an popülasyonlar üzerinde de kullan?ld???n? göstermektedir).

Ya? Grubu: Belirtilmemi?. (Orijinal TTCT okul öncesi dönemden yeti?kinli?e kadar geni? bir yelpazede kullan?l?r; uyarlaman?n geçerlik çal??malar? yeti?kin popülasyonu i?aret etmektedir).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli demografik gruplar.

Test Metodolojisi: Uygulama süresi k?s?tl?, bireysel veya grup halinde uygulanabilen, performansa dayal? bir testtir. Puanlama, yarat?c?l???n dört temel boyutuna (ak?c?l?k, esneklik, özgünlük, detayland?rma) göre uzmanlar taraf?ndan yap?l?r.

Derecelendirme: Belirtilmemi?. (Orijinal TTCT, uzman puanlamas? gerektiren, standart bir derecelendirme ölçe?i kullanmaz; skorlar do?rudan dört boyut puan? olarak hesaplan?r).

Anahtar Kelimeler

Yarat?c?l?k, Iraksak Dü?ünme, TTCT, Psikometrik, **WAIS**, Esneklik, Özgünlük, Ak?c?l?k, Detayland?rma.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Esra Aslan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Aeaslan@Hotmail.Com

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Kullan?m ve telif haklar? ile ilgili detaylar için sorumlu yazar Esra Aslan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Uyarlama Y?l?: 2001 (Referans yay?nlanma y?l?).

Orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: torrance-yaratici-dusunce-testi-toad.pdf

Kaynaklar

Aslan A. E. (2001). Torrance Yarat?c? Dü?ünce Testi Türkçe versiyonu. *M. Ü. Atatürk E?itim Fakültesi E?itim Bilimleri Dergisi, 14*, 19-40.

Savran, A. (1993). .

Wechsler, D. (1995). .

Savran ve di?. (1996). .

Öner, N. (1994). .

Thorndike, R. L. (1954). .

Torrance Yarat?c? Dü?ünce Testi Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Orijinal Torrance Yarat?c? Dü?ünce Testi (TTCT) Sözel ve Figürel görevlerden olu?ur; bu görevler genellikle 'Ola?and??? Kullan?mlar', 'Resim Tamamlama' veya 'Kutunun D???nda Dü?ünme' gibi yarat?c? dü?ünmeyi tetikleyen aç?k uçlu talimatlard?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM